

Camus, Trianon, Móricka

VISSZHANG - LXI. évfolyam, 33. szám, 2017. augusztus 18.

Tovább élő Trianon a francia közéletben – ezen a címen közöl cikket Csontos János a *Magyar Idők* augusztus 9-i (szerdai) számában. A cikkből megtudjuk, hogy a napilap egyik fiatal munkatársa interjút kért Albert Camus lányától, ő azonban – Alexandre Alajbegovic nevezetű titkára útján – azt üzenete, szeretné távoltartani az író életművét a napi politikától, és kormánylapnak nem nyilatkozik.

Más újság szégyenlősen elhallgatná az ilyen visszautasítást, Csontos János azonban sértődötten világgá kürtöli. Meglehet, azért is, mert jó alkalom egy jó kis trianonozásra. Csontos emellett a cikkben simán leidegenezi (vajon milyen jogon?) az író lányának francia állampolgárságú titkárát („aki – írja a szerző – a neve alapján aligha származhat a rómaiak ellen lázadó gall vezér, Vercingetorix törzséből...”).

Hadd közöljem a magát Franciaország-rajongónak és franciatanárnak mondó Csontos Jánossal: ha egyszer a franciák befogadnak valakit, az egyben azt jelenti, attól fogva neki is a gallok lesznek a felmenői (ahogyan egy alkalommal a szintén nem a gall vezér törzséből származó Nicolas Sarkozy ezt nyíltan ki is mondta). „*Nos ancêtres, les Gaulois...*” (Őseink, a gallok...) – kiabálták kórusban a kis feketék is a francia-afrikai gyarmati iskolákban.

A szerző ezek után megdicséri Camus-t, amiért kommunista létére állást foglalt 1956 mellett (hiába – teszi hozzá –, „elvétve azért léteznek rendes kommunisták”). Hogy ezt Csontos János honnan veszi, rejtély. Az író ugyanis csak fiatal korában, és akkor is csak két évig, 1935-től 1937-ig volt tagja az algériai kommunista pártnak, 1945-től már erősen konfliktusos viszonyban állt az FKP-val.

De mindez semmi a mű befejező mondatához képest: Camus főműve, *Az idegen* – írja a szerző – „korunkban is kulcsregény lehetne: jobban megérthetnénk általa a bevándorlók, migránsok »idegenségét«”. Vajon itt Csontos János kire, mire gondol? Az algériai francia Meursault-ra, aki a regény keletkezésének időpontjában semmiképpen sem nevezhető „jöttmentnek”, hiszen Algéria akkor még része Franciaországnak? Vagy a névtelen algériai arabra, aki áldozatul esett Meursault revolverlövésének? Netalán a főhős gyökértelenségére? De hát ezen az alapon Franz Kafka *A per* című regényéből is jobban megérthetjük „a bevándorlók, migránsok »idegenségét«”.

A *Magyar Idők* újságíróját viszont, úgy látom, a sokat emlegetett Móricka-viccből lehet „jobban megérteni”. Neki is mindenről ugyanaz jut az eszébe.